

Italijansko sodstvo hudo škriplje

Dr. Drago Štoka nam je poslal prispevek, ki ga prav radi objavljamo. (Ured.)

Da v italijanskem sodstvu nekaj ne gre, vedo ne samo tisti, ki se morajo vsak dan spopadati s problemi na sodnji, ampak vsi državljani, tudi zaradi tega, ker sredstva množičnega obveščanja posvečajo zadnje čase precej pozornosti vprašanju funkcionalnosti oz. nefunkcionalnosti Justice.

Italijansko sodstvo in vse, kar je z njim povezano, je res v hudih težavah. Poglejmo si te težave nekoliko pobliže.

Najbolj so s tem v zvezi prizadeti tisti, ki so se iz enega ali drugega vzroka morali zateči k sodniku. Dolga pot hlapca Jerneja, ki je trmasto, a upravičeno iskal svojo pravico, od domače sodnije do cesarja na Dunaju, se danes v Italiji ponavlja za tisočere hlapce Jerneje, ki morajo v zadnji instanci v Rim po svojo pravico. Za bolj ali manj zapleteno tožbo traja ta pot, žal, tudi več kot celo desetletje. In zgodi se, da so se potem, ko prizadeti končno le pride do svoje pravice, realne razmere toliko spremenile (medtem morda tudi zakoni sami!), da je njegova »zмага« na sodnji le navadna Pirova zmaqa, ali bolje rečeno, navaden list papirja, ki mu ne more dosti pomagati pri konkretni izvršitvi sodnikove razzodbe o njegovi pravici. Dolga je torej pot v iskanju pravice že na sodnji, danes ne samo draga, ampak tudi težavna. To pa ne samo zaradi vedno novih zakonov, in sicer na kazenskem, civilnem in upravnem področju, ki jih je v današnji stvarnosti odločno preveč, ampak tudi zaradi velikega pomanjkanja osebja na posameznih sodiščih.

To je velik problem, ki mu pristojno ministrstvo noče ali ne more priti do dna. Tako se dogaja, da je na sodiščih vse premalo sodnikov, kanclistov, sodnih oficialov in navadnih uradnikov. Sodni akti pa ležijo zaprašeni, čakajoč na roko, ki je vse bolj redka in ki naj bi jih otresla vsaj prahu.

Sodišča poleg tega delujejo po že povsem zastarelih sistemih. Zapisniki se še vedno pišejo na roko, za kar gre ogromno časa v nič. Silno zamudno je iskanje fasciklov, dokumentov; počasno je pretipkavanje razzodb (še vedno zastareli pisalni stroji). Povsem zastarela je tehnična organizacija, ki ne pozna strojepisja, da o kompjuterstvu ne govorimo. Skratka: sodstvo se ne more in ne more modernizirati, ne more s časom in napredkom naprej, ker je pač obležalo v starih kalupih. Vse to pa

dr. Drago Štoka

dalje na 2. strani ■

Ssk ob izglasovanju zakona za obmejna področja

»Manjšine bistven dejavnik življenja ob meji«

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je v tiskovnem poročilu izreklo oceno o izglasovanju zakonskega besedila o obmejnih področjih v senatu, a tudi zapisalo stališče o aferi Gladio.

Glasovanje v senatni proračunski komisiji je po oceni Ssk izrednega pomena zaradi sodobnega pristopa, ki želi krepiti gospodarstvo in mednarodno sodelovanje v času zgodovinskih sprememb v srednji in vzhodni Evropi. Manjšine se pri tem obravnavajo kot bistven dejavnik življenja ob meji.

Za Slovence v Italiji je še posebej pomemben sedanji člen 14, ki za triletje 1991-1993 določa po 8 milijard lir letnega državnega prispevka deželni upravi Furlanije-Julijske krajine za kulturne in umetniške potrebe slovenske manjšine, poleg tega določa 4 milijarde lir letnega prispevka za italijansko manjšino v Jugoslaviji in viša prispevke za slovenski dnevni tisk v Italiji.

Ob sami finančni podpori, ki naj končno upošteva potrebe in pomen slovenskih ustanov in organizacij, je člen pomemben tudi zato, ker izrecno potrjuje nujnost organskega zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Denarna pomoč začasno rešuje namreč le nekatera vprašanja, bistvenega pomena pa so določila o jezikovnih, kulturnih, prostorskih, gospodarskih, šolskih in ostalih problemih naše skupnosti. Nadalje je pomembno določilo, da se mora dežela posvetovati z ustanovami in organiza-

cijami slovenske manjšine glede uporabe omenjenih sredstev. Po eni strani bodo torej potrebna jasna in prozorna pravila o uporabi sklada, po drugi pa dialog in pluralistični pristop znotraj manjšine.

Kar pa zadeva italijansko podporo italijanski manjšini v Jugoslaviji, bi bil koristen bilateralni dogovor, ki naj uredi davčne in druge vidike take oblike pomoči, ki je seveda upravičena in potrebna.

Ssk pričakuje, da bo zdaj poslanska zbornica hitro in brez sprememb dokončno potrdila zakon o obmejnih področjih. Priznanje zaslužijo tako sile deželne koalicije, ki so omogočile izglasovanje zakona, kot tudi komunistična opozicija, ki si je dolgo prizadevala zanj, slovenski komunistični senator Spetič, valdostanski senator Dujan, ki je posegel na prošnjo Ssk, in drugi, ki so se zavzeli za to, da bi bil v besedilu tudi člen o manjšinah. Med temi so bili tudi predstavniki matične domovine.

Zadnja razkritja o » aferi Gladio « naravnost kličejo po razčiščenju vrste vprašanj iz naše polpretekle zgodovine. Ne gre le za razčiščenje domnevnih mračnih povezav med to skupino in tragičnimi dogodki v Petovljah, Nabrežini in Gorici. Nekateri članki v beneških listih Dom in Novi Matajur so pogumno opozorili na vlogo trikoloristov, organizacije »O« in — očitno — »Gladia« pri ustrahovanju Beneških Slovencev. Verodostojna je trditev, da so le-

dalje na 2. strani ■

Atentat na naše pridobljene pravice

Na zelo dobro obiskanem sestanku, ki ga je sklicala sekcija Ssk za devinsko-nabrežinsko občino in so se ga 26. t.m. udeležili v Vižovljah predstavniki vseh kulturno-prosvetnih in športnih društev iz občine, je jasno in soglasno prišla do izraza ugotovitev, da predstavlja afera okrog dvojezičnih izkaznic v devinsko-nabrežinski občini pravi pravcati atentat na pridobljene pravice slovenske narodne manjšine na Tržaškem in v Italiji na sploh. Pismo župana Locchija je poleg tega žaljivo

Če to pobudo povežemo s pripravami deželnega zakona o parku in Krasu, zlasti z vsebino, ki naj bi jo imel ta zakon, če se dalje spomnimo na novo gonjo zoper

tiste že tako maloštevilne javne dvojezične napise in sploh proti upoštevanju slovenskega jezika v javnosti, je jasno, da moramo Slovenci v Italiji odločno nastopiti proti zahtevi po spremembi že več kot štiri desetletja trajajočega režima izdajanja dvojezičnih osebnih listin v štirih občinah na Tržaškem. V tem pogledu mora zares priti do izraza enotnost vseh pripadnikov naše narodne skupnosti in nikakor niso na mestu sprenevedanja dveh slovenskih vodilnih upravnih osebnosti na Tržaškem, ki sta zatrdili, da se njunih občin afera z dvojezičnimi osebnimi izkaznicami ne tiče ali se delata tako, kot da bi se ju ne tikala.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 2. decembra, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Kozorog« (France Bevk); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.30 Šport in glasba; 17.00 V studiu z vami: Sergej Verč; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 3. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Vozlišča; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Portreti in srečanja; 12.40 Cecilijanka 1990; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Tako ali drugače?«; 14.30 Naravoslovje malo drugače; 15.45 Simfonični orkester konservatorija iz Kromeriža, mešani zbor Žerotin in Akademski zbor iz Olomouca; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.40 Mladi val; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 4. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Spreminjanje etnične strukture v Jugoslaviji; 9.30 Zalostne zgodbe o veselih Kraševcih; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Cecilijanka 1990; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Simfonični orkester konservatorija iz Kromeriža; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Goriške gostilne; 17.40 Mladi val; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 5. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Glej, kaj ješ; 12.40 Cecilijanka 1990; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 16.00 Godalni kvartet Glasbene matice v našem studiu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Literarne podobe; 17.40 Miklavževa radijska igra: »Majhen nesporazum« (Lučka Susič); 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 6. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Spomini Henrika Tume; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Svet skozi lunin pogled; 12.40 Cecilijanka 1990; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Jugoslavija 1941-1945; 17.40 Mladi val; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 7. decembra, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljica; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.30 To je življenje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Cecilijanka 1990; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »To pa si velja zapomniti!«; 14.30 Od Milj do Devina; 16.00 Antologija slovenske violinske glasbe; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Mladi val; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 8. decembra, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 10.00 Mladinski oder: »Dobrotna Gospa« (Lučka Susič); 10.3 Koncert v repentabski cerkvi. Irena Pahor - viola da gamba, Dina Slama - čembalo; 12.00 Rezija in Kanalska dolina; 12.40 Dekliški zbor Alenka iz Števerjana; pri orglah Lojzka Bratuž; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 14.50 Glasbeni sprehodi v preteklost; 16.10 Mladi izvajalci na proslavi 80-letnice Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu; 17.10 Odprti prostor; 17.55 Italo Alighiero Chiusano: »Kolbe«, izvirna radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Italijansko sodstvo škriplje

■ nadaljevanje iz 1. strani

gre na škodo tistih, ki iščejo svoje pravice.

Nič manjše težave ne nastajajo tudi z novim kazenskim postopnikom, ki si le s težavo utira pot v sodnih avlah in bo moral bržkone biti kmalu dopolnjen ali celo dobro reformiran.

Da bi v Italiji sodstvo steklo in se moderniziralo, bi morala država dodeliti temu sektorju vsaj 3 odstotke svojega letnega proračuna. Danes pa je temu področju namenjenih le kakih 0,7 odstotka, kar je seveda skoro kot nič, ali vsaj odločno premalo.

Če pomislimo, da država odmeri en odstotek za pomoč Tretjemu svetu (da ne omenjamo izrednih podpor, kot npr. pravkar SSSR), vidimo, kako malo se pravzaprav država briga za svoje sodstvo in državljanke, ki imajo z njim opravka.

O vsem tem se je razpravljalo, in sicer zelo živahno, na zasedanju sodnikov, odvetnikov in pomožnega sodniškega osebja,

ki je bilo 16. novembra v sodni palači v Benetkah.

Okrog tristo ljudi je ob zaključku zborovanja, ki so se ga udeležili tudi sodniki Višjega sodnega sveta, sklenilo ustanoviti poseben odbor, ki ga sestavljajo sodniki, odvetniki in kanclisti, ki naj zaradi nevzdržnega stanja v italijanskem sodstvu primerno ukrepa in vseh pristojnih mestih. Odbor, v katerem so delegati iz Veneta, Belluna in naše dežele, bo v stalnem stiku tako z ministrstvom za pravosodje kakor tudi z Višjim sodnim svetom. Zavzemal se bo za takojšnje konkretno reševanje odprtih problemov. Če ne bo primernih ukrepov, bo prej ali slej prišlo na italijanskih sodiščih do hude ohromelosti, ki bo prizadela ne samo tiste, ki imajo vsak dan opravka s sodnijo, ampak posredno vse državljanke.

Pravijo, da je Italija zibelka prava; naj torej naredi vse, da se ta zibelka ne bo zaradi nemarnosti sesula, saj danes že tako nevarno škriplje.

Nagrada Catarina dé Medici F. Tudžmanu

Firenška Accademia Internazionale Medicea je pred dnevi v Pisi slovesno podelila letošnjo nagrado za mir Caterina dé Medici hrvaškemu predsedniku Franju Tudžmanu. Nagradenec je bil obenem tudi proglašen za senatorja in člana višjega sveta te Akademije. V zahvalnem govoru je doktor Tudžman naglasil, da doživlja to priznanje kot znak, da je mednarodna javnost vse bolj prepričana o miroljubnosti hrvaškega naroda in

vse bolj verjame v novo demokratično oblast na Hrvaškem. Dejal je, da je njegova republika na miroljuben in dostojanstven način izvedla preureditev komunističnega totalitarizma v parlamentarno demokracijo ter tako potrdila svojo pripadnost zahodnemu svetu. Poudaril je tudi, da Hrvaška in Slovenija nočeta za neomejen čas prenašati posledic vedno večje mednarodne izolacije Jugoslavije zaradi teptanja človekovih pravic na Kosovu in državnega terorizma proti drugim narodom v državi. Zavzemamo se za lastno politično, kulturno in razvojno identiteto v zedinjeni Evropi, če je mogoče v okviru zveze republik, če pa demokratični dogovor ni mogoč, pod lastnimi zastavami — je še dejal predsednik Tudžman.

»MANJŠINE BISTVEN DEJAVNIK...«

■ nadaljevanje iz 1. strani

ta po vojni huje zarezala v zavest in podzavest naših ljudi kot vse dogajanje pod kraljevino Italijo.

Pojav oboroženih nasilnežev, groženj, nato pa zasledovanja, šikaniranja, zapostavljanja je bil prisoten v prvem povojnem času tudi na Goriškem, po letu 1954 pa na Tržaškem, pa naj je to počenjal »Gladio« ali kaka sorodna organizacija. Čas je, da se o tem spregovori in da se tudi to razjasni.

NABIRKA ZA POPLAVLJENCE V SLOVENIJI

Darovi zbrani na sedežu Slovenske prosvete v Trstu do 26. novembra: L.E. Lit. 100.000, družina Ciani 50.000, Marjetica Cibic 50.000, Alojz Rebula 200.000, Anastazija Škamperle 60.000, Fani Penko 50.000, Marjuča Cetin 50.000, Z. P. 20 tisoč lir, Z. M. 300.000, Anka Peterlin 100.000, Slovenski kulturni klub 173.800 lir.

Kmečko protestno manifestacijo podpira tudi Slovenska skupnost

Kmečke stanovske organizacije se pripravljajo na veliko deželno protestno manifestacijo, ki bo v petek, 30. novembra, v Trstu. Vse tri kmečke stanovske organizacije, ki delujejo na Tržaškem, se pravi Zveza neposrednih obdelovalcev, Kmečka zveza in Zveza kmetov oziroma veleposestnikov, so se sporazumele za vrsto pripravljanih in informativnih sestankov.

V zvezi s petkovo protestno manifestacijo kmetovalcev v Trstu je izdala posebno tiskovno sporočilo tudi Slovenska skupnost. Deželno tajništvo Slovenske skupno-

sti je podprlo zahteve kmečkih stanovskih organizacij. Protestni shod, je rečeno v sporočilu, želi ob splošnih težavah in ovirah, ki morijo kmetijstvo, opozoriti tudi na nekatere zelo žgoče probleme, ki zadevajo našo narodno skupnost: krivične razlastitve, zanemarjanje kmetijstva, nerazumevanje za tako varstvo okolja, ki naj poudarja, da mora ostati v središču človek in da je treba zlasti njemu priznati vlogo aktivne zaščite okolja in narave. Slovenska skupnost zato tudi poziva svoje člane in vso javnost, da podprejo zahteve naših kmetov.

Svetovalec Bojan Brezigar zahteva razpravo o Gladiu v deželni svet

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar je naslovil na deželno vlado vprašanje v zvezi z nezakonitim delovanjem organizacije Gladio v Furlaniji Julijski krajini. Svetovalec najprej ugotavlja, kako je javnost zvedela, da je tudi v deželi Furlaniji Julijski krajini delovala vzporedna tajna služba, imenovana Gladio. O njej uradno trdijo, da je sodila v načrte NATO za primer vdora sil Varšavskega pakta. Organizacija je imela skladišča orožja in streliva tudi v naši deželi.

Že leta 1972 so orožniki našli pri Nabrežini skladišče streliva, vendar je treba po pisanju nekaterih listov sklepati, da strelivo v tem skladišču ni bilo v skladu s seznamom, ki ga je dala organizacija Gladio. V tistem času pa je prišlo do nekaterih zelo hudih dogodkov, ki so globoko pretresli javnost na Tržaškem in Goriškem, zlasti na Krasu. Tako je treba omeniti pokol pri Petovljah — ubiti so bili trije orožniki — preusmeritev letala pri Ronkah, še vedno zagonečno smrt orožnika slovenskega jezika med službovanjem pri Nabrežini in peklenški stroj v eni slovenskih srednjih šol pri Sv. Ivanu v Trstu (za srečo ni eksplodiral). Gre za dogodke, ki javnosti še niso bili popolnoma pojasnjeni.

Na dlani je, da so ti dogodki zaostrovali poli-

več atentatih, prišlo iz skladišča Gladio pri Nabrežini, oziroma če bi se ugotovilo, da je seznam najdenega orožja in streliva nepopoln, bi bilo treba poklicati na odgovornost vse tiste, ki so vedeli, kje se natančno nahajajo skladišča Gladia pri Nabrežini; na odgovornost bi morali poklicati celo navadne člane te organizacije, med katerimi je, po pisanju tiska, baje bil tudi eden takratnih občinskih upraviteljev. To bi vsaj nudilo prebivalstvu zagotovilo, da je bila organizacija Gladia, vsaj na krajevni ravni, le vojaške obrambne narave in da ni imela drugih ciljev ter se ni bavila z drugo dejavnostjo.

Organizacija Gladio je bila po pisanju mnogih listov — poudarja Brezigar — zelo aktivna v vzhodni Furlaniji, zlasti v Nadiških dolinah, kjer je prisotna slovenska manjšina. Že od konca druge svetovne vojne pa je v teh krajih delovala »Organizacija O« (ta je kasneje prešla v Gladio), katere namen je bil braniti državno mejo za primer tujega napada. Toda dejstvo je, da je delovanje te organizacije bilo uperjeno zlasti proti slovenskemu prebivalstvu. Tako so se izvajale koncentrične propagandne akcije, ki so dejansko kriminalizirale že samo pripadnost manjšini, označujoč jo za iredentizem in komunizem. Samo tako se lahko razume ustrahovalno politiko, katere predmet so bili pripadniki manjšine. V tej zvezi je treba omeniti še vandalska dejanja, skrunjenje spomenikov, žaljiva gesla po zidovih, požig ene cerkve in drugo.

Takšna dejavnost (potuho so ji nudili tudi nekateri furlanski politiki) nima nobenega opravka — naglašja Brezigar — z obrambo meja in je celo v nasprotju z ustavnimi načeli, ki, kot znano, predvidevajo zaščito jezikovnih manjšin. Pri tem je treba spomniti, da je slovensko prebivalstvo na Goriškem takoj po drugi vojni in na Tržaškem po letu 1954 bilo predmet prikritih pritiskov in diskriminacij, kar je bilo sad

delovanja tajnih organizacij dvomljive zakonitosti.

Iz vsega povedanega izhaja, poudarja deželni svetovalec Ssk, da so vsaj nekateri člani organizacije Gladio smatrali za svojo dolžnost delovati proti slovenski manjšini. Ljudje so upravičeno zaskrbljeni zaradi tolikšnega števila terorističnih dejanj, z mnogimi žrtvami predvsem med orožniki; teh dejanj pa sodstvo ni pojasnilo. Zato svetovalec zahteva, naj o celotni zadevi razpravlja deželni svet, ki je najvišja demokratična ustanova v deželi. Predsednika deželnega odbora pa sprašuje, ali ne smatra za potrebno dobiti od vlade in parlamenta vse potrebne informacije o nezakonitem delovanju organizacije Gladio in o tem poročati deželnemu svetu.

—o—

Mladinski svet Slovenije

V Izoli so 24. t. m. uradno ustanovili Mladinski svet Slovenije, ki povezuje mladinske organizacije in skrbi za njihove dejavnosti. Kmalu naj bi postal član mednarodne mladinske organizacije.

Udeležence je pozdravil predsednik predsedstva Slovenije Kučan. Navezal se je na upravičeno zaskrbljenost mladih za lastno prihodnost in poudaril nujnost, da vsestransko vplivajo na družbene tokove. V nadaljevanju je govoril o jugoslovanski krizi, ki se mora čimprej razplesti na miren in demokratičen način ob upoštevanju vseh razlik ter zakonitih in na demokratični način izraženih interesov vseh narodov in republik. Glede napovedanega plebiscita o samostojni in neodvisni državi Sloveniji je Kučan dejal, da gre za način izražanja narodove volje oziroma volje državljanov Slovenije, ki želijo sami odločiti o svoji usodi. Kot samostojen in enakopraven narod naj bi Slovenci stopali v nove oblike integracije z jugoslovanskimi in drugimi narodi.

SOCIALDEMOKRATI ZA SAMOSTOJNO REPUBLIKO

Edina rešitev, ki je sprejemljiva za Slovenijo in Hrvaško, je, da postane suvereni in samostojni republiki. Priložnost za to je zrela in se zlepa ne bo ponovila in kdor danes omahljivo stoji ob strani in noče arabitati zanjo, izgublja zgodovinski trenutek. To je zatrdil v svojem poročilu predsednik DEMOSA in slovenskih socialnih demokratov Jože Pučnik, ko je v Celju odprl programsko konferenco socialnodemokratske stranke. Poudaril je, da se slovenski socialni demokrati zavzemajo za miren, pa tudi odločen in nagel izstop iz jugoslovanske federacije. Edino na ta način bo mogoče vzpostaviti poznejše interesne vezi med samostojnimi državami dosedanje federacije. Kar pa se tiče konfederalne pogodbe, jo je Slovenija pripravljena podpisati z bodočimi partnerji samo v primeru, da s tem ne bodo ogroženi njeni interesi in njena suverenost.

tično ozračje v obmejnih krajih in so torej bili v kričnem nasprotju s politiko italijanske vlade in parlamenta. Slednja sta se v skladu s heliško listino pripravljala na ureditev državne meje, zaradi česar je bilo nujno, da se je Italija (a tudi države NATO), trudila za popuščanje napetosti in odklanjala politično napetost.

Država je imela ves interes, nadaljuje poslanec Brezigar, da se ustvarijo pogoji za sodelovanje s slovensko manjšino, da ne bi naletela na tej strani na težave pri sklepanju novih mednarodnih sporazumov. Teroristični napadi na ustanove slovenske manjšine bi namreč gotovo naleteli na reakcijo slovenske manjšine.

Če bi se ugotovilo, poudarja Brezigar, da je strelivo, ki je bilo uporabljeno pri enem ali

Iz skavtskega življenja na Tržaškem

V soboto, 17. novembra, so imeli skavti in skavtinje iz Trsta na programu srečanje za najstarejšo vejo skavtske organizacije, to je za roverje in popotnice. To srečanje je bilo še posebno slovesno, saj je bilo namenjeno sprejemu v vejo roverjev in popotnic tistih novincev in novink, ki so se na ta dan pripravljali čeli dve leti. Prestop predstavlja prehod iz skavtskega obdobja »prejemanja«, in sicer obdobja, v katerem skrbijo zate starejši voditelji, v obdobje »dajanja«, po geslu roverjev in popotnic, ki se glasi »služiti«. Ob prestopu se posameznik odloči, na katerem področju bo dejaven, saj se služba bližnjemu ne omeji le na delo v skavtski organizaciji, temveč je to vsako delo v korist bližnjemu in naši narodnostni skupnosti. Prav zato ni čudno, da navadno prestopijo novinci in novinke, ki so ali bodo dopolnili 18 let prav v letu prestopa.

Srečanje se je začelo s pozdravnim govorom novincem in novinkam načelnice Ane Batagelj, ki je poudarila prav dejstvo, da prehajajo leti iz obdobja brezskrbnosti v obdobje odgovornosti. Posebno pozornost je v svojem nagovoru položila na geslo »služiti«, kar pomeni pokazati resnost pri vsakem delu, držati dano besedo, ne omagati pred težavo, pa če je še tako velika,

sprejemati odgovornost v vsakdanjem življenju. Temu je sledila maša, ki jo je daroval duhovni vodja tržaških skavtov in skavtinj Anton Bedenčič, ki se je v pridigi zaustavil ob priliki o talentih. Poudaril je dejstvo, da je vsak prejel določene talente, ki jih mora nato razvijati v lastno veselje in v korist bližnjemu. Nato je bil na programu prestop novincev in novink v vejo roverjev in popotnic.

Letos je prestopilo 15 novincev in novink s celotnega tržaškega ozemlja. Med obredom samim so vsi novinci ponovili skavtsko obljubo, ki so jo bili izrekli še kot 12-letni otroci, ko so postali izvidniki in vodnice, in prebrali smernice svojega življenja, v katerih so prikazali svoje namene glede nadaljnega življenja; poudarili so predvsem svojo navezanost na vero, narodno skupnost in družbo, v kateri živijo. Marsikdo se je tudi odločil za nadaljnjo delo v organizaciji kot voditelj ali kot član klana, nekateri pa so raje izbrali službo v korist bližnjemu izven Slovenske zamejske skavtske organizacije. Po tem so vsi novinci prejeli simbole roverizma, to je novo ruto, ki povezuje vse člane te veje, nove trakce, v katerih je rumena barva, ki spominja posameznika na veselje iz otroštva, zelena barva kot znak upanja iz dobe odrasčanja in rdeča

»Imamo pravice, ki nam jih skušajo zanikati«

Tudi v odsotnosti zaščitnega zakona že sedanja italijanska zakonodaja priznava pripadnikom slovenske manjšine pravico do rabe materinega jezika v odnosih z oblastmi. To izhaja iz mednarodnih pogodb, notranjih norm, razsodbe ustavnega sodišča in drugih razsodb. Tako je med drugim zapisano v utemeljitvi oprostilne razsodbe tržaškega prizivnega sodišča v zvezi z dogodki, zaradi katerih je bil profesor Samo Pahor leta 1988 aretiran na tržaški pošti, zaprt in obsojen pogojno na pet mesecev zapora, češ da se je upiral javni sili in je povzročil poškodbe policijskemu agentu. Utemeljitev je bila pred dnevi deponirana in na pobudo društva Edinost sta jo 23. t.m. na tiskovni konferenci v Trstu predstavila protagonist omenjenih dogodkov, profesor Samo Pahor, in pa eden izmed njegovih odvetnikov, dr. Bogdan Berdon.

Prizivna razsodba je bila izrečena 22. oktobra, utemeljitev pa je dolga 12 stra-

ni. Predsednik sodnega zbora Del Conte in prisledniki v njej obnavljajo dogodke in ugotavljajo, da sta tako policija kot poštna uprava ravnali samovoljno, zato je bila Pahorjeva reakcija utemeljena in ni zakrivil kaznivega dejanja, ko je vztrajal pri svoji zahtevi, da izpolni poštno položnico v slovenščini, in se je uprl policistu.

Profesor Samo Pahor in odvetnik Berdon sta pri tem poudarila, da je sodni izrek izredno pomemben za vso manjšino. Z vse avtoriteto seznanja tukajšnjo javnost, da imamo Slovenci že od nekdaj pravice, ki nam jih skušajo zanikati. V tem smislu sta protizakoniti tako okrožnica tržaškega poštnega ravnatelja kot okrožnica tržaškega županstva, ki prepovedujeta uradno rabo tako imenovanih tujih jezikov, s čimer je mišljena zlasti slovenščina. A tudi vladni osnutek za zaščito Slovencev ne more biti v skladu z ustavo, ko omejuje pravico do rabe slovenščine, za tržaško središče pa jo celo izključuje.

Tri zelo aktualne interpelacije svetovalca Aleša Lokarja

Tržaški občinski svetovalec Ssk Aleš Lokar je te dni naslovil tri interpelacije na župana Richettija. Prva zadeva pismo nabrežinskega župana Locchija v zvezi z dvojezičnimi izkaznicami. Svetovalec pravi, da je treba nekatera izvajanja že omenjenega župana smatrati za netenje nestrpnosti in etničnega sovraštva. Opozarja tudi na dejstvo, da so vsi župani iz Istre pred nedavnim odločno obsodili Locchijevo pismo. Zato zahteva od tržaškega župana in odbora, naj zavrnete pismo sedanjega nabrežinskega župana.

V drugi interpelaciji prof. Lokar opozarja župana v Trstu in njegov odbor na dogodek, ki se je pripetil pred dnevi, ko je uradnik podjetja, ki ima v zakupu lepjenje lepakov po občini, zavrnil lepake Slovenskega stalnega gledališča, češ da so

samo v slovenščini. Svetovalec med drugim sprašuje, na osnovi katerih predpisov je uradnik tako ravnal, glede na to, da je pristojna služba doslej vedno sprejemala slovenske plakate in jih tudi lepila.

Tretja interpelacija svetovalca Lokarja se tiče okrožnice župana Staffierija z dne 30. julija leta 1988, ki določa, da občinska uprava ne bo sprejemala prošenj, če so te napisane samo v slovenskem jeziku. Okrožnica nekdanjega župana pa je v kričečem nasprotju z razsodbo tržaškega prizivnega sodišča z dne 22.10.1990. Iz nje jasno izhaja pravica Slovencev do rabe svojega jezika v odnosih z oblastmi. Prof. Lokar zato poziva župana v Trstu, naj poskrbi, da se bodo njegovi občinski uradi ravnali v skladu s to razsodbo, in naj zato razveljavi okrožnico svojega predhodnika.

10-letnica zbora »Slovenski šopek«

Srenjska hiša v Mačkoljah je bila v nedeljo, 25. t.m., premajhna za vse, ki so se udeležili jubilejnega koncerta tamkajšnjega dekliškega zbora »Slovenski šopek«, katerega vodi gospa Ljuba Smotlak. Dekliški zbor je nastal kot naslednik istoimenskega otroškega zbora, ki je opravljal in še opravlja izredno pomembno vlogo v vasi bodisi z vidika glasbene vzgoje, kakor tudi povezovalnega vidika, saj pomeni prijateljstvo med pevci zelo veliko, da lahko zbor uspešno deluje in rešuje razne težave.

Na odru, ki je bil okrašen s slovenskimi šopki (nageljni, rožmarin in roženkravt so sestavljali tudi priložnostni napis), je nastopilo 18 pevk, skoraj tretjina pevk pa deluje v zboru že od vsega začetka, kar priča o veselju mačkoljanskih pevk do pet-

ja. In res je bil koncert pravi praznik petja. Mlada napovedovalca Andrej Smotlak in Niko Tul sta občinstvu predstavila 20 pesmi in prijetno povezovala večer.

Priložnostno misel na tem večeru je imel znani pevovodja, gospod Franc Pohajač, ki je poudaril vzgojni pomen zbrovskega petja pri delu z otroki in mladino. Izrazil je misel, da so doživljajo, ki jih more izraziti le pesem in da moramo petje gojiti, ker predstavlja čudežno nit, ki človeka vodi do njegovega najglobljšega bistva.

Številne čestitke, voščila in cvetje, ki so jih izrazili in prejele slavljence pa so pričale o priljubljenosti tega dekliškega pevskega zbora in njihove neutrudne dirigentke, gospe Ljube Smotlak.

Redni občni zbor SDGZ

V nedeljo, 25. t.m., je bil v Trstu 17. redni občni zbor Slovenskega deželnega gošpodarskega združenja. Dosedanji predsednik Vito Svetina, ki se — podobno kot predsednik nadzornega odbora Stanislav Bole — po 12 letih umika s tega položaja, je v svojem poročilu obravnaval stanje in naloge slovenskega zamejskega gospodarstva v luči velikih novosti v Sloveniji, Jugoslaviji in sploh srednji in vzhodni Evropi, nadalje v luči pravkaršnje odobritve zakona o obmejnih področjih v italijanskem senatu kot tudi kopice specifičnih gospodarskih, krajevnih in notranjih organizacijskih vprašanj. O položaju in potrebah v posameznih pokrajinah so poročali predsedniki pokrajinskih odborov Združenja Anton Nanut za Goriško, Fabio Bonini za videmsko in Boris Siega za tržaško pokrajino. Podrobno poročilo je podal tudi ravnatelj Združenja Vojko Kocjančič.

KMEČKA IN OBRтна HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI

propeča svojim cenjenim klientom in javnosti, da že posluje v obnovljenih prostorih na glavnem trgu v Nabrežini.

Domači zadružni denarni zavod nudi vse bančne usluge

NEPREKINJENA BLAGAJNA KARTICE BANCOMAT

Delegate in člane je pozdravilo večje število uglednih gostov, diskusija pa je še poglobila nekaj vprašanj. Tako je bilo zastavljeno vprašanje nevarnosti, ki jih prinašajo nekateri predlogi o kraškem parku in drugi deželni ukrepi glede rabe teritorija. Skupina delegatov je postavila tudi vprašanje o upravičenosti članstva Združenja v Slovenski kulturno gospodarski zvezi, kar je dr. Štefan Bukovec v odmevnem nastopu ocenil za anahronistično in za enotnost v organizaciji škodljivo dejstvo. Doživel pa je nekaj polemičnih odzivov.

Izvoljen je bil novi glavni odbor, ki bo na prvi seji obnovil ožje vodstvo, razreševati pa bo začel tudi vprašanja v zvezi s prilagoditvijo statuta, saj so, recimo, goriški predstavniki zahtevali večjo samostojnost pokrajinskih struktur Združenja.

Razrešnico je predlagal predsednik nadzornega odbora Stanislav Bole in je bila soglasno odobrena. Vsi posegi so poudarili nujnost povezovanja na gospodarskem področju, notranjega pluralizma in prozornosti v delovanju.

—o—

ŽUPAN COLJA TUDI PREDSEDNIK AVTOPORTA

Na občnem zboru Konzorcija za izgradnjo in upravljanje tovornega postajališča na Fernetičih je bil izvoljen za predsednika repentabrski župan, socialistični zastopnik Pavel Colja. V vodstvu so še Edoardo Kok, Fulvio Riosa, Claudio Frömmel, Vincenzo Spinelli, Ivan Širca in Giorgio Mottadelli.

Galerija Katoliške knjigarne v Gorici pomembna kulturna pobuda

V Gorici so v soboto, 24. t.m., slovesno odprli Galerijo Katoliške knjigarne z deli treh umetnikov: Edija Žerjala, Zvesta Apollonia in Fulvia Monaia. Srečanja so se udeležili številni slovenski in italijanski politični ter kulturni predstavniki.

Prvi je spregovoril Igor Černic, predsednik podjetja Slovimpex, ki je pred nekaj meseci prevzelo upravo Katoliške knjigarne v Gorici in dalo pobudo za nastanek galerije. Prisotnim je v slovenščini in italijanščini orisal značilnosti in namen delovanja tega podjetja — delovati na čvrsti ekonomski podlagi, obenem pa združevati gospodarsko uspešnost z živahno kulturno dejavnostjo. Katoliška knjigarne obstaja v Gorici že 70 let in stoji v strogem centru mesta. »Prav zaradi tega,« je poudaril Černic, »je primerna za najrazličnejše kulturne pobude. Ena od teh je nedvomno odprta galerije. Zdelo se nam je potrebno, da začnemo s to razstavljalno dejavnostjo, ki je pomembna za kulturno obogatitev naše slovenske prisotnosti na italijanski strani meje. Razstave bomo prirejali vsak mesec,« je še povedal Černic. »Naša želja je, da bi dali čim večjemu številu slovenskih in italijanskih slikarjev možnost, da razstavlja v naših prostorih.

Prisotne je nato pozdravil goriški župan Antonio Scarano, ki je izrazil zadovoljstvo občinske uprave nad to pomembno kulturno pobudo. Poudaril je, da se stopnja kulture neke skupnosti lahko meri že po številu knjigarn. Teh je v Gorici res veliko. Scarano je obenem omenil zakon o obmejnih področjih, s katerim je država namenila 8 milijard lir finančnega prispevka za slovensko manjšino v Italiji. Odobritev tega zakona bo po županovih besedah nudila naši narodnostni skupnosti več možnosti, da izrazi svojo kulturno tradicijo in da jo posreduje tudi večinskemu narodu. To je bistvenega pomena tudi za njen vstop v novo Evropo.

V imenu pokrajinske uprave je na sobotni slovesnosti spregovoril predsednik pokrajine Gianfranco Crisci. Predvsem je poudaril, da je treba manjšinam priznati pravico do uporabe lastnega jezika in do svobodnega izražanja lastne kulturne tradicije. Ta večer, je zaključil Crisci, je pomemben tudi kot sporočilo italijanski državi in deželi Furlaniji Julijski krajini, da je neka skupnost popolna le, če upošteva vse elemente, ki jo sestavljajo.

V imenu Združenja primorskih pisateljev je občinstvo pozdravil pesnik Aleksij Pregarc, ki je predvsem izrazil željo, da bi bila Katoliška knjigarne v Gorici odprta tudi za razne literarne pobude. Za napredek in obogateno dejavnost pa je upraviteljem Katoliške knjigarne čestital tudi poslanec RS Bruno Podveršič.

Dela treh umetnikov je nato predstavila umetnostni kritik Nives Marvin iz Nove Gorice. Koprškega slikarja Zvesta Apollonia je predstavila kot odličnega kolorista. Njegova sporočila pomenijo premišljen, svojevrstno ironičen in kultiviran umetniški opus. Pri tem likovnem umetniku ima barva svojevrstni simboličen pomen. V njegovih delih prevladuje predvsem mo-

dra, vijoličasta in rdeča barva — barva življenja.

O Fulviu Monaiu, ki že 10 let živi in ustvarja v Gorici, pa je Nives Marvin povedala, da črpa navdih za svoje ideje iz domačega okolja — rodne Istre, kjer je avtor preživel svojo mladost. Monai razstavlja v Galeriji Katoliške knjigarne svoje umetnine v pretežno črno-beli barvni tehniki, pa tudi nekaj živobarvnih, stiliziranih motivov, ki dajejo v obrisih slutiti lepoto istrske pokrajine.

Tržaški umetnik Edi Žerjal pa se je predstavil z dvanajstimi slikami, vsako za en mesec v letu. Tematsko in inspirativno, je o njem povedala Nives Marvin, se avtor obrača na zgodovinsko dediščino likovne umetnosti, zlasti srednjeveškega slikarstva in kiparstva. Žerjal je neumoren raziskovalec zlahtnosti in primarnosti ljudske dediščine.

V italijanščini je opis Apollonijevih, Monaievih in Žerjalovih del prebrala Barbara Rustja. Dela treh umetnikov si bo mogoče ogledati do 29. decembra. Urnik: od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure ob delavnikih (razen ponedeljka).

OBCNI ZBOR Ssk V ŠTEVERJANU

V Sedejevem domu v Števerjanu je bil v četrtek, 22. t.m., občni zbor sekcije Slovenske skupnosti. Nad 50 udeležencev je pozdravil predsednik krajevne sekcije Ivan Vogrič. Spomnil se je tudi rajnega Jožefa Perina, ki so ga ravno ta dan pokopali v Krminu. Bil je med ustanovitelji Slovenske demokratske zveze v Gorici in pa Kmečko delavske zveze, torej predhodnice Slovenske skupnosti, v Števerjanu l. 1951.

Tajniško poročilo je prebral Mirko Humar, ki se je še posebej zaustavil pri ocenitvi letošnjih upravnih volitev, ko je za nekaj glasov ponovno zmagala Lista občinske enotnosti. Humar je dejal, da je števerjanska sekcija vsekakor dobro in dostojanstveno prestala preizkušnjo, združuje pa veliko mladih ljudi, ki so pripravljeni delovati in se boriti naprej. Stranka bo v domači občini izvajala dosledno opozicijo proti upravi, ki nima povezave z deželnimi strankami in zato po mnenju Slovenske skupnosti ne more uspešno upravljati Števerjana.

Po pozdravih številnih političnih predstavnikov Slovenske skupnosti in obsežni diskusiji je bil odobren novi statut sekcije in izvoljen 19-članski odbor, ki bo na prvi seji izbral predsednik in tajnika. Februarja bo sekcija pripravila proslavo 40-letnice ustanovitve.

Nekaj misli ob letošnji Cecilijanki

Goriška Cecilijanka je podobno kot revija Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu in pevska revija »Primorska poje« že pravi pojem. To je gotovo priložnost, in za Cecilijanko velja to že 32. leto, da se pevski zbori srečajo, da poslušajo drug drugega, da se po nastopih pogovorijo o svojem delovanju, da si izmenjujejo vtise in tudi notno gradivo. Skratka: ta revija kot tudi ostale ima velike zasluge, da ima zborovska pevska dejavnost med Slovenci v zamejstvu največ privrženecv.

Ob tem je torej povsem upravičena trditev na koncertnem listu, kjer piše: »Čeprav letošnja Cecilijanka ni vezana na kako obletnico ali ni posvečena kakemu goriškemu glasbeniku polpretekle dobe, nič ne izgubi na svojem pomenu, saj je že sama resna, dostojna in častna predstavitev naše pesmi vedno kulturni praznik«. To sta bila tudi sobotni, 24. t.m., in nedeljski, 25. t.m., koncerta Cecilijanke. Prvi večer je nastopilo 9 zborov. Naj za kroniko zabeležimo, da so to bili mešani zbor »Podgora«, ki ga vodi Mirko Špacapan, moški zbor »Skala« iz Gabrij, ki ga vodi Rozina Koniedic, mešani zbor Štandrež, ki je nastopil pod vodstvom Valentine Pavič, moški zbor »Fantje izpod Grmade«, pod vodstvom Iva Kralja, mešani zbor »Jože Srebrnič« iz Deskel, pel je pod vodstvom Adele Jakončič ter še moški zbor »Mirko Filej«, pevovodja je Zdravko Klanišček, mešani zbor iz Sel na Koroškem, ki ga vodi Pavel Olip, Dekliški zbor »Devin«, katerega vodi Herman Antonič, in še mešani zbor »L. Bratuž«, ki ga vodi Stanko Jericijo.

V nedeljo je na odru obnovljenega »Katoliškega doma« nastopilo deset zborov. Kot prvi je pod vodstvom Zdravka Klaniščka zapel mešani zbor »Rupa-Peč«. Sledil

je nastop 9-članske pevske skupine »Števerjan«, te pevce vodi Tomaž Tozon, nakar so pod vodstvom Gabrijela Devetaka peli fantje in možje iz Štmavra. Anka Černic je vodila dekliški zbor »Alenka« iz Števerjana, pel pa je še »Coral di Lučinis« iz Ločnika, katerega vodi zborovodinja Clara Zaneli. Moški zbor »Lijak« z Vogrskega je pel pod vodstvom Marija Pavlice, nastopil pa je še mešani zbor »Francišek Borgija Sedej« iz Števerjana, tudi ta zbor vodi Tomaž Tozon ter pevska skupina »Višarski kvintet« katerega umetniški vodja je gospa Anna Missoni. Na letošnji Cecilijanki je kot gost iz Trsta pel pod vodstvom Edija Raceta moški zbor od Novega svetega Antona, koncert pa se je končal z nastopom mešanega zbora »Hrast« iz Doberdoba, ki ga vodi Hilarij Lavrenčič.

Komu se bo mogoče tako naštevanje zdelo nesmiselno, je pa včasih potrebno, še posebej čez leta, ko iz enega ali drugega razloga iščemo podatke o delovanju tega ali drugega zbora. Tako je na primer letos odpadel nastop »Sovodenjskih deklet«, ki so sicer navedene v koncertnem listu.

Seznam nastopajočih zborov pa nas tudi opozarja na razsežnosti te pevske revije, ki že tradicionalno privabi v Gorico tudi pevce s Tržaškega, iz sosednjih krajev onstran meje, iz Kanalske doline in s Koroškega. Vsako leto pa nastopi tudi kak furlanski ali italijanski zbor.

Tudi letos je večina zborov ostala zvesta tradicionalnim skladbam. Nekateri zbori so segli po Gallusu, kar je zelo primerno, saj bo prihodnje leto okrogla obletnica njegove smrti. Organizatorji, Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, so torej lahko zadovoljni tudi ob letošnji izvedbi.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Predstavitev Dolharjeve knjige »Na naši koži«

V Tržaški knjigarni so v petek, 23.11., predstavili najnovejšo knjigo dr. Rafka Dolharja, ki ima naslov »Na naši koži«. Gre za zanimiv dnevniški zapis avtorja, ki je bil v tistih letih odbornik za zdravstvo v tržaški občini.

Na srečanju je prvi spregovoril Marko Kravos, predstavnik založbe ZTT, pri kateri je knjiga izšla. Poudaril je, da ima to delo izrazite aktualne poudarke, saj globoko zareže v problematiko naših krajev in naše narodnostne manjšine in obenem nudi priložnost za razmislek in konfrontacijo. »Založbi se je zdelo pomembno, da objavi to knjigo,« je ob koncu poudaril Kravos, »saj vnaša v naš prostor nekaj zelo novega.«

Zgodovinar Jože Pirjevec je Dolharjevo knjigo podrobneje razčlenil. »Politika Dolharja« je povedal, »kakor se nam profilira v dnevniku leta 1975, je najboljše označil Alojz Rebula tam, kjer se z avtorjem pogovarja o njegovem podpisu v znanem Kocbekovem zborniku, podpisu, za katerega se je Dolhar odločil, čeprav je bil deželni tajnik Slovenske skupnosti in ne da bi kogarkoli vprašal za dovoljenje. »Politična funkcija je nadstruktura, ki nas ne sme ovirati pri naši človečnosti«. Pri branju dnevnika, ki ga imamo pred sabo, je povsem očitno, da je Dolhar opravljal sicer svojo politično funkcijo z vso potrebno odgovornostjo, pri tem pa vendar ohranil svojo pamet in svojo iniciativo v prepričanju, da človek najbolje ravna takrat, ko ravna po svoji vesti... Zakaj se je Dolhar odločil, da nam da v pokušnjo svojega dnevniškega zapisovanja prav beležke iz leta 1975? Najbrž ne streljam mimo, če rečem, da zato, ker je to leto v marsičem prelomno in odločilno v zgodovini Slovencev v Italiji po letu 1945. Tisti proces, ki se je začel posebno v Trstu sredi prejšnjega desetletja, je v tem letu začel dajati prve sadove. Težnja Krščanske demokracije in Socialistične stranke, da na kakšen način le uredita odnose s Slovenci, da z nenavadno počasnimi in obotavljajočimi, a vendar konkretnimi potezami izravnata tisto vrzel, ki so jo zasekali iredentizem, fašizem in druga svetovna vojna v odnose med tu živječimi narodnostnimi skupnostmi, je začela dobivati nekoliko otipljivejše obrise. Ne smemo pretiravati, vendar ne moremo mimo dejstva, da je bil v tistem času tržaški župan inž. Spaccini odločno demokratično usmerjen, da je enotni antifašistični odbor ob otvoritvi Rižarne grozil, da se uradne manifestacije ne bo udeležil, če ne bo govora v slovenščini, da si je naš narod, pa čeprav z ogromno težavo, a prav po zaslugi Rafka

Dolharja, utiral pot v upravno delovanje občine, da se je govorilo o slovenski televiziji kot o možni stvari, da so nekaj ulic v občini — sicer v okoliških vaseh — poimenovali po Slovencih, da so se tu pa tam pojavili dvojezični napisi in smerokazi... Drobtinice, za katere pa je bilo treba ogromno naporov, nenehnih pogajanj, sej, posegov in pritiskov, o katerih nam Dolharjev dnevnik daje le slutiti. Vsekakor se je atmosfera v mestu začela bistri. Upravičeno je bilo pričakovati, da je razvoj v odnosih med večino in manjšino dozorel do stopnje, ko bo v njem prišlo do zaznavnega kvalitativnega skoka. V te razmere je zasekal Osimo nepričakovano in dosti bolj usodno, kot je bilo pričakovati. Dolhar je sicer na samem začetku zaslutil, da je v dogovoru med Italijo in Jugoslavijo o končni rešitvi še odprtega mejnega vprašanja skrita tudi nevarnost za Slovence v zamejstvu, češ, »če je Italija čakala dvajset let, da odstopi definitivno Corno B Jugoslaviji, ne bo istočasno plačala dveh računov hkrati. Zelo se bojim, da bo odločitev o definitivnosti meja sprejeta na naši koži.«

»Ni naključje,« je nadaljeval prof. Pirjevec, »da je naslov Dolharjevih zapisov iz leta 1975 izpeljan iz tega sklepnega stavka, saj se je njegovo pesimistično in obenem preroško predvidevanje še kako hitro udejanjilo in je še vedno — po petnajstih letih — značilno za našo vsakodnevno izkušnjo...«

Prof. Jože Pirjevec je na predstavitvi Dolharjeve knjige še povedal, da posveča avtor veliko pozornosti odnosom z matico v letih, ko za Slovensko skupnost ljubljanska vrata pač niso bila na stežaj odprta. V svojem dnevniškem zapisu pa se Dolhar loteva tudi odnosov do naše zamejske slovenske stvarnosti: avtor ima negativno stališče do slovenskih socialistov, ki jih obtožuje oportunitizma, in do komunistov. Bolj sproščeni so, tako kaže, v Dolharjevi knjigi odnosi med Slovensko skupnostjo in SKGZ. V ključnih trenutkih narodnoobrambnega pomena pride med obema skupinama celo do dogovorjanja in do usklajevanja skupne politike. Največ prostora v knjigi pa zavzema Dolharjevo razmišljanje o lastni stranki, o njeni vlogi med našimi ljudmi, o njeni uspešnosti prav v letu, ko je razširila svoj delokrog tudi na Goriško in tako zadobila deželni značaj. Avtor je v nekaterih pogledih tudi precej kritičen.

»Potem je tu še Dolhar zdravnik,« je zaključil prof. Pirjevec, »univerzitetni predavatelj, družinski oče, sin, hribolazec, občudovalec kraške po-

skrajine, tenkočuten opazovalec narave in njenih lepot. Nemiren človek, vendar trden v svojem prepričanju, da se ne realiziraš povsem, če se ne realiziraš tudi v skupnosti, kateri pripadaš.«

Nekaj besed o svojem delu je na petkovi predstavitvi povedal tudi sam avtor. Predvsem je izrazil zadovoljstvo nad dejstvom, da je ta knjiga izšla, saj ima v tem trenutku, ki ga doživlja naša skupnost, to delo svoj pomen. Danes smo namreč napravili mnogo korakov nazaj v primerjavi s tistim, kar smo že dosegli leta 1975. Ljudje, ki imajo danes 30 let, o tem obdobju vedo malo ali nič, zato je prav, da se te stvari zabeležijo. Knjiga ni zgodovinska, je poudaril Dolhar, tudi če vsebuje nekaj dokumentov iz tistega obdobja. Izrazil je tudi upanje, da bi bil ta dnevnik spodbuda tudi za druge zapisovalce. Leta 1975 smo upali, da bomo Slovenci pridobili čimveč pravic. Vsaj tako je kazalo v tistem trenutku. V resnici pa smo po osimskem sporazumu mnogo izgubili. Dolhar je opozoril, da smo delno tega krivi tudi mi sami. Preveč smo kulturni in ne znamo več »udariti po mizi«. To pa se tudi pozna.

—o—

MAŠA O BOŽJEM USMILJENJU PAVLETA MERKUJA

Tržaški skladatelj Pavle Merku je napisal Mašo o božjem usmiljenju. To je skladba za zbor »a capella«, se pravi za izvajanje brez orgelske ali instrumentalne spremljave, ki je doživela svojo krstno izvedbo na nedeljo svete Cecilije, 25. t.m., v stolnici v Celovcu. Pod vodstvom dirigenta Jožeta Ropitza je mašo pel znani koroški mešani zbor »Jakob Petelin Gallus«. Mašo je skladatelju naročila sama krška škofija po posredovanju Avstrijskega društva za sodobno glasbo. Gre namreč za ustaljeno navado, da v dneh okrog praznika zavetnice cerkvenega petja, svete Cecilije, celovška škofija priredi vrsto koncertov, s katerimi predstavi nove skladbe, ki so bile napisane nalašč za to priložnost.

Maša o božjem usmiljenju Pavleta Merkuja je bogata s kromatizmi in za izvajanje dokaj zahtevna, v kratkem pa bo izšla tudi v reviji »Cerkveni glasbenik«, kar bo priložnost, da jo bomo lahko natančneje predstavili.

—o—

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

David Pownall MOJSTRSKA LEKCIJA

Režija Mario Uršič

Premiera v petek, 30. novembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. ABONMA RED A.

Ponovitve:

v soboto, 1. decembra, ob 20.30 — ABONMA RED B

v nedeljo, 2. decembra, ob 16.30 — ABONMA RED C

v sredo, 5. decembra, ob 20.30 — ABONMA RED D

v četrtek, 6. decembra, ob 20.30 — ABONMA RED E

v soboto, 8. decembra, ob 20.30 — ABONMA RED F

v nedeljo, 9. decembra, ob 16. uri — ABONMA RED G

Mojstrska lekcija v SSG

V tržaškem Kulturnem domu bo v petek, 30. novembra, premiera igre »Mojstrska lekcija« angleškega avtorja Davida Pownalla. Gre za svojevrstno komedijo, v kateri nastopajo štiri zgodovinske osebnosti iz povojne Sovjetske zveze: Stalin, Zdanov, Prokofjev in Šoštakovič. Režiser dela je Mario Uršič.

Vse se dogaja v temačni kremeljski sobi s koncertnim klavirjem, kjer Stalin, ki ga bo posebej igral Anton Petje, razlaga, ali bolje ukazuje glasbenikom, kakšne skladbe naj pišeta za ru-

ski narod. Sprva umetnika ohranita pokončno držo, vendar ju Stalin na koncu le prepriča, saj dejansko razpolaga z življenjem in smrtjo svojih državljanov. V vlogi Zdanova nastopa Tone Gogala, Šoštakovič bo Adrijan Rustja, Prokofjev pa Vladimir Jurc.

V Pownallovih komedijah je veliko glasbenih vložkov. Vsi štirje interpreti pojejo in igrajo na klavir. Klavirske skladbe bo v resnici igrala pianistka Vesna Zupin, glasbeni vodja predstave pa je Aleksander Rojc.

Beri - širi - podpiraj
»NOVI LIST«

Pisma uredništvu:

V zvezi z znano akcijo za opensko župnijo in v želji, da bi dobili jasne odgovore na nekatere govornice, so dne 19. novembra 1990 podpisani člani širše delegacije z Opčin, od Banov in Ferlugov bili na razgovoru z generalnim vikarjem msgr. Ragazzonijem.

Msgr. Ragazzoniju so postavili tri vprašanja, ki naj bi razčistila omenjene govornice, in sicer: ali je res, da je za to, da bi vernike preštevali po narodnosti, da bi bil v župniji Sv. Jerneja na Opčinah nastavljen italijanski župnik, da se je po nekem verskem obredu izrazil, da je zmolil molitev »in sciavo«.

Msgr. Ragazzoni je odgovoril, da je proti vsakemu preštevanju, ne le zato, ker je to stališče škofa, pač pa tudi po čisto osebnem prepričanju. Zagotovil je, da se ne zavzema za italijanskega župnika v župniji Sv. Jerneja na Opčinah. Na naše izrecno opozorilo je dejal, da se bo, v primeru da bodo župnijo vodili redovniki iz Slovenije, zavzel, da bo juridično postavljeni župnik sicer italijanski državljan, kakor zahteva zakon, a po narodnosti Slovenec. Rekel je tudi, da je bila že v škofovi listini iz leta 1966 jasno postavljena trditev, da bo cerkev sv. Jerneja na Opčinah služila predvsem potrebam slovenskih vernikov. V zvezi z izrazom »sciavo« je zanikal, da bi se bil tako izrazil; dodal pa je, da se v narečju reče »sciavo« in ne »slavo«. Povedali smo mu, da je beseda izraz neke izkrivljene anahronistične miselnosti in da je predvsem robatost to, kar odklanjamo. Odvrnil je, da odkar se je zavedel, da je beseda »sciavo« psovka, je ni več uporabljal.

Dejali smo tudi, da v trditvah, da je g. župnik »star in bolan«, tukajšnji ljudje vidijo laž; še enkrat smo povedali, da je g. župnik priljubljen in spoštovan tudi pri osebah, ki ne hodijo v cerkev: o tem jasno priča n. pr. skoraj 1300 podpisov polnoletnih župljanov, ki so se, poleg ostalega, izrazili tudi proti njegovi premestitvi.

Vladimir Vremec, Jelka Cvelbar,
Andrej Štekar, Pavel Vidau,
Marija Kacin

Opčine, 21. novembra 1990

Sodobno kmetijstvo

Jesenski čas je najprimernejši za sajenje sadnega drevja. To delo sicer lahko opravimo tudi spomladi, vendar bo drevje, ki ga sadimo jeseni, lepše pognalo in lažje preneslo presaditev.

Najprej je potrebno, da skrbno pripravimo zemljišče. Če nameravamo posaditi večji sadovnjak, površino prerigolamo do približno 60 cm globoko, za posamezna drevesa pa izkopljemo jamo, ki je vsaj meter široka in globoka od 60 do 80 cm. To je odvisno od drevesne sorte.

Pred sajenjem samim moramo sadike pregledati. Če nimamo izkušenj, prosimo v drevesnici naj nam pristrižejo korenine. Kdor bi se sam lotil tega, naj upošteva, da korenine puščamo čim daljše in jih krajšamo do zdravega. V vsakem primeru, ko so zdrave, jih skrajšamo za 1/3, krajšim pa odrežemo le vrh. Paziti moramo, da sadiko posadimo tako globoko, kot je rasla v drevesnici. Upoštevati moramo tudi, da se bo zemlja nekoliko sesedla, zato sadimo nekoliko višje, približno 5 cm višje od točke, do katere je bila v zemlji v drevesnici.

Drevesce bomo najlažje vsadili, če so

Jeseni sadimo sadno drevje

bomo tega dela lotili v paru. Eden drži sadiko, drugi razporedi korenine, tako da bodo enakomerno gledale v vse smeri. Korenine razporedimo vzdolž kupčka zemlje, ki smo ga pripravili sredi izkopane jame; okrog korenin nato nasujemo drobno in dobro prst. Pri tem moramo paziti, da med koreninami in zemljo ne bo praznin. Ko so korenine prekrite z zemljo, jih potlačimo z nogo, da ne bi ostale praznine, nato nasujemo gnoj in ga razporedimo po celi jami ter vse dokončno zasujemo z zemljo. Če ob rigolanju nismo gnojili z mineralnimi gnojili, lahko umetna gnojila dodamo v sadilno jamo, a moramo paziti, da ne pridejo v neposredni stik s koreninami. Še preden sadimo drevo, postavimo v jamo tudi kol, ob katerega bomo mlado rastlino privezali, seveda tako da je ne bomo pretisnili. Ko je sadika vsajena, jo zalijemo.

Jeseni sajenim drevescem bomo spomladi prikrajšali še nadzemni del, to pa zato, da se v pravi višini oblikujejo ogrodne veje. Višina te rezi je odvisna od sadne vrste, podlage, višine cepljenja in vzgojne oblike, ki jo želimo.

Večer DSI v Trstu

V Društvu slovenskih izobražencev je bilo v ponedeljek, 26. t.m., srečanje z dr. Bojanom Ravbarjem, koprskim župnikom, ki se je udeležil letošnje škofovske sinode v Rimu. Zasedanje je bilo posvečeno predvsem vprašanju o liku duhovnika v tretjem tisočletju. G. Ravbar se je škofovske sinode udeležil kot edini predstavnik duhovnikov iz Jugoslavije. Občinstvu je na srečanju posredoval nekaj bistvenih podat-

kov o 8. zasedanju škofov z vsega sveta, ki ga je pred 25 leti ustanovil papež Pavel VI. Letos so se sinode udeležili tudi številni duhovniki iz Vzhodne Evrope.

Dr. Ravbar je predvsem opozoril, da imajo udeleženci sinode pravico razpravljati o številnih aktualnih problemih Cerkve, nimajo pa možnosti, da bi odločali. Papež nadalje sam imenuje udeležence in obenem določi vsebino vprašanj. Janez Pavel II. je bil letos prisoten na vseh zasedanjih. Dr. Ravbar je prisotnim škofom predstavil tudi svoj referat o župnijah.

France Bevk HUDA URA

III.

»Kaj neki delam!« je izpljunil. »Sedim in kadim.«

Bolnica je glasno vzdihnila.

Pipa je bila že skoraj dogorela, Slivar se je ozrl na uro. Tedaj je vstopil Pavle.

Bil je velik, močan fant z okroglastim obrazom. Brki so mu silili na lica, a izpod klobuka mu je mogočen šop las gledal na čelo. Obstal je za vrati, a ko v zadregi se pozibal na eni nogi in pogledal očeta. Še pokonci? Pa ga ni vprašal. Takih nepotrebosti z očetom nista govorila, le s pogledi sta se sporazumevala.

»Hotel sem ti reči,« je oče iztrkal pipo ob palec, »da greva jutri v Mlakarjevo senožet.«

Pavle je vrgel klobuk na klop in sedel. Hotel si je prižgati cigareto, a mu je obležala na mizi.

»Menda bo pol vasi pri njih.«

»Seno bo suho, senožet je velika,« je Slivar pohrkal. »Tudi Ivanc in Zalka prideta, je trdó uprl oči v sina.

Fant se je rahlo zdrznil. Zalka? No, da. Saj je razumel. Nekaj ga je zadelo tako neprijetno, da se je dvignil in hodil po izbi. Očetu ni odgovoril. Kaj naj mu tudi reče? Trapile so ga drugačne misli, četudi so mu krožile okoli istega predmeta.

Slivar je s pogledom izpod čela meril sinov obraz. Sive oči so se mu motno lesketale. V njih ni bilo niti odbleska kakega čustva. V dnu mu je ležalo hladno preudarjanje in večna skrb, kako bi se pognal kvišku. Hiša je imela premalo zemlje. Če je bila družina količkaj številna, ji je grozila lakota. Nekaj let po vojski že ni bilo v zimskih dneh najti kakega zaslužka. Da, malenkosti, ki niso bile vredne besede. Po dnevi in ponoči je sanjal o dneh, ko je bila njihova tudi Frenconova zemlja. Od tega je že dolgo. Takrat se je morda dalo živeti. V dušo se mu je zadržala neka misel, vse dni mu ni izginila iz oči... Tista zemlja mu je tičala ko trn v srcu, a bilo mu je, ko da se mu vedno bolj oddaljuje. Šele vojska mu jo je zopet vabljivo približala. Ivanc je bil izgubil edinega sina,

ostala mu je le Zalka. Da bi le Pavle ne bil tako divji in vihrav! Smukal se je od dekleta do dekleta, ki so se ga nazadnje ogibala ko ušivca. Slab glas, ki je krožil o sinu, ga ni toliko peklil, saj sam v mladih letih ni bil nič boljši. Natihem mu je bila fantova nestanovitnost celó po volji. Če bi se resno zatelebal v katero... Tako pa so bila še vedno odprta vrata njegovih upov. Toda ta vihravost traja le predolgo. Hiša potrebuje gospodinje in — zemlje.

Urediti bo treba kar brž.

Dvignil se je in zaprl kamro. Ženi ni rad zaupal svojih načrtov. Sedel je znova, položil dlan na mizo, ko da je ujel tisti kos revščine in jo pokriva z roko.

»Ali si kaj mislil na tisto, o čemer sva govorila? Že več.«

Pavle je obstal za vrati. Če je že kaj mislil na tisto? Ni mu bilo težko uginiti, kaj misli oče. Da. Spomnil se je dne, ko je začel oče napeljavati vodo na svoj mlin. Da je bil sosedov kos zemlje nekoč njihov, mu je brundal. Gozd, njive, travniki — kot bi jih kdo prerezal z nožem. Če bi vse to imeli oni, bi lahko živeli ko vrabec v prosu. A da zdaj ni niti misliti na to. Ta, ki bo dobil dekle, bo vzel tudi zemljo. Za-

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

zdaj tudi v KRMINU

Drevored Friuli 38
tel. (0481) 630042

Prijazna, hitra in učinkovita postrežba

KONCERT NA OPČINAH

Obalni komorni orkester je v petek, 23. t.m., nastopil na Opčinah in sicer v okviru Openskih glasbenih večerov v priredbi društva Tabor. Pod vodstvom dirigenta Boruta Logarja so člani ansambla izvajali skladbe iz obdobja baroka, a tudi novejša dela, vključno z Istrsko suito koprškega skladatelja Alda Kumarja, ki je bila napisana ravno za ta ansambel. Kot solisti so nastopili čelist Peter Filipčič z Opčin in pa Sidonija Lebar, Damjana Križman in Marko Prijon.

CESTITAMO!

V petek, 23. t.m., so v Ljubljani podelili Bloudkova priznanja, s katerimi nagradujejo zaslužne športne delavce in društva. Letošnja priznanja je prejelo 22 posameznikov in 4 telesno-kulturne organizacije. Med dobitniki plaketa Stanka Bloudka je tudi časnikar Radia Trst A Saša Rudolf. V utemeljitvi priznanja je poudarjeno, da jo prejema zaradi športne publicistične in propagandistične dejavnosti med zamejskimi Slovenci.

Ob priznanju mu iskreno čestitamo!

NOVICE

Predsedniške volitve na Poljskem so se končale z velikim presenečenjem. Zgodovinski voditelj Solidarnosti Walesa je prejel 40 odstotkov glasov, neznani kandidat Tyminski (baje si je naredil milijarde v Severni in Južni Ameriki) 23, predsednik vlade Mazowiecki pa le 17 odstotkov. Na ožjih volitvah 9. decembra se bosta torej pomerila Walesa in Tyminski, medtem ko je Mazowiecki že zapustil mesto predsednika vlade.

—o—

Skupščina občine Cerknica in Društvo slovenskih pisateljev sta pred osnovno šolo v Grahovem pri Cerknici odkrila spomenik slovenskemu pesniku Francetu Balantiču. V občinski dvorani v Cerknici pa je bila kulturna prireditev, posvečena spominu pesnika, ki je padel leta 1943 kot član domobranske posadke v Grahovem. Tudi ta dogodek priča, kako korenito so se spremenili časi v Sloveniji.

—o—

V bolnišnici Petra Držaja v Ljubljani so morali v nedeljo, 25. t.m., nemudoma operirati predsednika slovenske vlade Peterleta zaradi vnetja slepiča.

stonj. Dolgočasna pesem, ki jo je poslušal dan za dnem. Pri tem ga je oče zvito pogledoval z enim očesom.

Zazibal se je po izbi. Ni vedel, kaj naj reče. Še tisto jutro je drugače čutil. Tisto jutro, a ne zdaj in ne pred meseci. Kaj mu je bila takrat Zalka? Veselo dekle, ki se mu je v obraz smejala. Priznal si je, da so mu očetove besede obvisle v srcu. Spremljale so ga vse dni pri delu in se vedno globlje vsesavale vanj. Iz vojske ni bil prinesel ne ran ne težke duše kot nekateri, ampak razbrzdanost. Niti za trenutek ni resno mislil na kako dekle. Pa se je bridko zavedel, da se ga izogibljejo in da ni več mlad. Pod vplivom očetovih besed se je začel ozirati na Zalko. Brez globljega čustva ali kakega določnega namena. No, če se že mora oženiti, mu ne bo težko izpolniti očetove želje. Pa je svoje nagnjenje še skrival pred ljudmi, vasoval je le pozno v noči. Nekaj zaradi tega, da bi Zalka ne prišla ljudem v zobe. Poznal je glas, ki je šel o njem. In čudno — tega ni maral. Pa ji tudi ni zaupal. Če se ona le norčuje? Tega ne bi prenesel.

Slivarja je vznemirjal sinov molk.

»Nič nisem mislil na to,« je spregovoril Pavle.

»Če bi ne bil mislil,« je očetu zaigralo v očeh, »bi ne hodil okoli Zalko.«

Pavle je obstal ob peči in ostro pogledal očeta. Ali le ugiblje? Da, starec je imel dober nos. Če bi ne slutil, da je stvar že nekoliko dozorela, bi ne govoril. Sinu je bilo neprijetno. Odprl je usta, da bi nekaj rekel, a se je okrenil in odšel do vrat.

Slivarju se je v nasmehu raztegnil obraz.

»Pa se ne bo branila priti k nam za mlado?«

»Kdo jo je to vprašal?« je vrgel sin rezko.

Ni maral, da je s tem vsaj nekaj priznal.

»Kaj, za vruga, pa sta govorila?«

Sin je molčal. Zalka! Tistega večera mu je bilo kanilo nekaj trpkega v misel nanjo. Pred pol ure je bežal izpod nienege okna. Tine ga je bil tako presenetil, da je za hip izgubil ves pogum. To ga je pekilo. Če bi ne bil bežeč skozi travo zagledal na klancu nekoga drugega, bi ga bil morda počakal, da bi se na samem sprijela. Če ga je oni spoznal ... Hudič! Če je na to pomislil, je bil ves strupen tudi na dekle.

»Ne vem, če bo kaj iz tega.«

IZ SKAVTSKEGA ŽIVLJENJA NA TRZASKEM

▣ nadaljevanje s 3. strani

barva kot izraz ljubezni do bližnjega. Poleg teh vidnih znakov, ki jih vsakdo nosi na svojem kroju, je vsak novinec prejel še evangelij, iz katerega črpa moč za hojo po Jezusovi poti ljubezni, in svečo, ki ponazarja življenje, ki osrečuje bližnjega in daje toplino.

Po obredu prestopa je bilo slovesno imenovanje voditeljev, ki so ga letos prvič izvedli. Že prejšnje vodstvo je bilo mnenja, da je treba vez med voditeljem in organizacijo nekoliko utrditi in s tem dokazati voditelju, da ustreza določenim pogojem, obenem pa se tudi voditelj obveže, da bo skupino vodil po načelih Slovenske zamejske skavtske organizacije. Prestop je bil odlična priložnost za uradno in slovesno imenovanje voditeljev. Imenovanje so prejeli tisti člani Slovenske zamejske skavtske organizacije, ki so polnoletni, ki so že opravili prestop v klan roverjev in popotnic ter so že opravili vsaj eno taborno šolo za voditelje. Pred imenovanjem je načelnik Teo Kralj spomnil prisotne voditelje, kako odgovorna je njihova služba in kako važen je dober zgled voditelja, saj lahko že ena sama nepremišljenost pokvari večletno vzgojno delo. Pri tem pa je poudaril, da tisti, ki se ne odločijo za vodenje niso drugorazredni skavti, saj je v organizaciji še veliko drugega dela. Letos je imenovanje prejelo 30 voditeljev in voditeljic.

Imenovanju je sledila družabnost ob tabornem ognju, ki se je sicer precej kmalu končala, saj je veliko večino udeležencev čakalo v nedeljo sodelovanje pri slovesni hvaležnici v cerkvi svetega Justa v Trstu, katere se je udeležilo nad 100 izvidnikov in vodnic s svojimi voditelji. Matiskatera skupina je izkoristila popoldansko srečanje, da se je v jutranjih urah podala na izlet na Kras in se potem vrnila na skavtski sedež, kjer je bilo pred hvaležnico krajše molitveno srečanje v spomin vseh skavtov in skavtinj, ki so že pri Gospodu.

—o—

V bolnišnici Petra Držaja v Ljubljani so morali v nedeljo, 25. t.m., nemudoma operirati predsednika slovenske vlade Peterleta zaradi vnetja slepiča.

»Pa zakaj bi ne bilo?« se je oče zavzel. Tišina. Pavle je stopil do vrat.

»Saj nisem samo jaz. Ko psi so za njo.«

Slivar ga je gledal, kakor da ga ne razume. Usta mu je spačil porogljiv smeh.

»Seveda, ko se skrivaš ko zajec ... Ko sem bil jaz fant,« je potišal glas, da bi ga ne slišala žena. »se ni upal kdo niti ozreti za dekletom, če sem jaz le enkrat plešal z njim ...«

Pavle je sedel k mizi, si prižgal cigareto in pihal goste oblake dima predse. Oči so se mu jezno svetile.

»Saj Ivanc bo lahko zadovoljen,« je govoril Slivar mileje, da bi udobrovoljil sina. »Trda mu gre za denar. Nekaj mi je že namigoval. Težko, da bi mu kdo drugi posodil. Jutri bom spregovoril z njim. O tem in o onem. Vem, da se bo upiral, a nočem, da se kaj zgodi proti njegovi volji.«

Slivar ni vsega povedal. Malo mu je bilo za sosedovo voljo. Sin je molčal. Oče je pogledal na uro, se dvignil in odšel v kamro. Od korita se je razlegnil Tinetov vrisk. Pavle se je zleknil. Nato je stisnil pest in jo položil na mizo. V njej je tičal nov sklep.

(Dalje)